

Poeder in brijvoer tegen ammoniakemissie

ASTI maakt rentree tegen moderne problematiek

De broers Mark en Erik van der Wielen gebruiken het ASTI-poeder sinds een jaar. Op de vleesvarkenslocatie in Heesch (NB) mengt Mark zelf het poeder in het brijvoerrantsoen voor de 6.000 dieren. Geurvrij zal een varkensstal nooit worden, maar bij Van der Wielen in de stal is het positieve effect van het ASTI-poeder tegen de emissie van ammoniak goed te merken.

Het kleine ammoniakmetertje dat Mark van der Wielen (48) boven het varkenshok houdt, geeft aan dat er 7 ppm (delen per miljoen) ammoniak in de lucht zit. Een opvallend laag getal in deze afdeling waar de biggen in eerste instantie zijn opgelegd en van waaruit een aantal dieren de komende week tussentijds wordt verplaatst naar andere afdelingen. Samen met adviseur Harry Koenen uit Veghel (NB), meet Van der Wielen regelmatig in de stallen. Hij voert nu bijna een jaar ASTI. „Als het

praktijkervaringen van bedrijven in zowel de rundvee-, pluimvee- als de varkenshouderij die op initiatief van Koenen ASTI aan het rantsoen toevoegden. De gemeten ammoniakgehalten in de stal-lucht kwamen stevast fors lager uit dan vóór het gebruik van het poeder. Koenen onderbouwt deze metingen vanuit de werking van ASTI: het verbetert de vertering en opname van het eiwit waardoor nauwelijks meer onverteerde eiwitten in de mest voorkomen. „Ik zie dalingen tot 75 procent. Bijkomend voordeel is dat de dieren minder eiwit in het voer nodig hebben.”

Afgelopen zomer, toen bij Van der Wielen de ventilatie volop draaide, lag de waarde bij de wat oudere dieren op 17 ppm. In de zomerperiode ligt het ammoniakgehalte in de stallen meestal lager door de hoge stand van de ventilatie, vanwege het warmere weer. Eventueel toch ontstane ammoniak wordt dan direct weggezogen. Dat extra ventileren is op de koudere dagen in november niet aan de orde. Bij het meten tijdens het bezoek blijft de meter onder de 10 ppm steken. Hoestende varkens zijn niet te horen, terwijl het gesprek in de afdeling wel leidt tot rondrennende, spelende varkens. Ook het gesprek kort houden

Ammoniakmetingen in de vleesvarkensstal laten lage waarden zien voor de ammoniakconcentratie in de lucht.

“Opvallend minder dode dieren onder de beste groeiers in de stal

niets zou doen, zou ik het al niet meer voeren”, zegt hij. Zo simpel is het eigenlijk ook voor de praktisch ingestelde varkenshouder. Het product is niet gratis terwijl op dit moment nog geen onafhankelijk onderzoek naar de werking ervan beschikbaar is. Wel zijn er diverse

vanwege een aanslag op de eigen luchtwegen, is niet nodig.

Fout in de toevoeging

Voor Van der Wielen kwam het bewijs dat het product wel degelijk werkt door eigen praktijkervaring. Op een bepaald moment was de dosering niet goed; er ging te weinig ASTI in het brijvoerrantsoen. De gemeten waarden voor ammoniak gingen direct naar boven de 40. „Twee weken nadat we de dosering hadden bijgesteld, waren de lage waarden weer bereikt.” Adviseur Koenen vult aan: „Degene die de stallen komt schoonspui-

ten, meldde ook dat hij blij was dat de lucht veel minder ammoniak bevatte; dat maakte het langdurig werken in de stal prettiger.” De dosering van ASTI moet nauwkeurig, anders werkt het niet. „Als het brijvoerrantsoen 100 procent is qua hoeveelheid, wordt het met de ASTI erbij 100,22 procent”, vertelt Mark. Het is gezien zijn ervaring opvallend genoeg niet zo, dat de helft doseren leidt tot de helft reductie van de emissie.

Minder sterfte oudere dieren

De broers Van der Wielen gebruiken het product nu bijna een jaar op de

beide bedrijven. Mark is wat betreft de conditie van de vleesvarkens gematigd positief. „De dieren doen het goed, maar we hebben nog weinig vergelijkingsmateriaal.” Wat hem wel opvalt, is dat er minder sprake is van sterfte bij de wat oudere, bijna slachtrijpe dieren. „Vaak zijn dat de goede groeiers die plotseling, onverklaarbaar, dood in het hok liggen.” Elk dier dat hij meer kan afleveren, maakt dat het product de kosten die het met zich meebrengt, meer terugbetaalt. De redenering vanuit de productomschrijving en ervaringen van Koenen dat het gebruik van ASTI kan leiden tot 10 procent lagere voerkosten, kan Van

Bedrijfsgegevens

C.V. van der Wielen (Mark en Erik)
6.000 vleesvarkens, 550 zeugen
Vleesvarkens 780 gram groei/d/d
Brijvoerrantsoen
50 ha. akkerbouw
Deelnemer Duurzaam Landleven Bernheze

der Wielen nog niet onderschrijven. Wanneer dat het geval zou zijn, zou dat op gemiddeld 70 euro voerkosten een besparing van 7 euro betekenen. Globaal kost het de varkenshouder 3,50 euro per afgemest vleesvarken, waar het bij een zeug oploopt tot circa 20 euro. Een uitgave die snel rendement oplevert, ook omdat het toevoegen van het product weinig tot geen extra inspanning vraagt. Van der Wielen voegt per dag 20-22 kilo ASTI toe aan het brijvoerrantsoen, waarvoor hij een apart doseersysteem gemaakt heeft in de voerkeuken. „Het spul wordt in zakken geleverd en is niet heel erg stoffig. Dus het bijmengen vraagt niet veel inspanning”, heeft Van der Wielen ervaren.

Redelijke groei van vleesvarkens

In de voerkeuken zet Van der Wielen het rantsoen voor twee dagen klaar. Langer van te voren klaarzetten is niet gunstig voor de werking van ASTI, weet hij. „Dan vreten de altijd aanwezige rottingsbacteriën het op voordat het in het dier is aanbelaand.” De eigen geteelde CCM (28 hectare) vormt in het rantsoen van de vleesvarkens een belangrijk bestanddeel. ▶

Foto links:
Het ASTI-poeder laat zich makkelijk toevoegen aan de voerinstallatie. Het is niet bijzonder stoffig of plakkerig. Per ton bedraagt de dosering 2 kilo.

Foto rechts:
Mark van der Wielen

Verder bevat het complete voer bestanddelen als voorconcentraat, hedimol, tarpro, aardappelstoomschillen, grainpro, bierbostel, chocolade-energie en voorgebakken frites. Een schoolvoorbeeld dus van het kringloopdenken waarbij de varkenshouderij diverse reststromen uit de humane voedselindustrie verwerkt. De vleesvarkens zijn nog van het type Gene Plus (Axiom), een in Frankrijk gefokte Piétrain. Het fokdoel is gericht op vleeskwiteit en rendement. De groei ligt momenteel op 780 gram per dier per dag. Een waarde die niet hoog ligt, ondanks dat deze vleesvarkens in potentie een hoge groei moeten kunnen halen. „We stappen binnenkort af van deze kruising”, vertelt Mark. Ook de resultaten bij de fokzeugen blijven, naar de mening van de broers, achter bij de verwachtingen en mogelijkheden. Werkt de C.V. van der Wielen aan de aanvoerkant al met diverse restpro-

ducten en sinds een jaar dus met het ASTI-poeder, ook bij de mestafvoer werken de broers aan het beter tot waarde brengen van de 4.500 kuub mest die over is. Daarvoor zijn ze aangesloten bij het initiatief Duurzaam Landleven Bernheze, waar 27 ondernemers gezamenlijk werken aan de vergisting van mest. Een initiatief dat al in 1999 met circa zestig boeren startte

Minder eiwit in de mest

De restproducten van de vergister zijn een exporteerbare dikke fractie, een mineralenconcentraat en een loosbare dunne fractie. Met het gebruik van ASTI zal het aandeel onverteerbaar eiwit in de mest afnemen waardoor ook de kwaliteit van de mest toeneemt. Op de vraag waarom eigenlijk bij al dit positieve nieuws rond dit product niet elke varkenshouder het gebruikt, haalt Mark

zijn schouders op. „Veel mensen willen eerst van alles op papier bewezen zien. Mensen geloven niet in de verkooppraatjes.” Aan de andere kant geloven boeren elkaars ervaringen wel en is er dus voldoende aanleiding het gebruik van ASTI verder te ontwikkelen. Reden voor adviseur Harry Koenen om zich de komende tijd zoveel mogelijk op het traject van bewijsvoering te storten. „Er ligt een subsidieaanvraag bij de provincie. Ik wil zo snel mogelijk bewezen hebben dat het werkt en dat het een veilig product is. Ik wil geen fipronilaffaire op mijn geweten hebben.”

Tekst en beeld: Henk Wassink

Heeft u vragen en/of opmerkingen neem dan contact op met onze redactie via redactie@pigbusiness.nl of tel. 0314 - 62 64 38

ASTI: bekend product zonder wetenschappelijk bewijs voor de werking

Oudere veevoederdeskundigen kennen het product ASTI. Eind jaren negentig van de vorige eeuw werd het gebruikt en daarvoor geïmporteerd vanuit Duitsland. Door het toen niet aanvragen van een GMP toelating is het daarna uit het voer verdwenen. Nu heeft ASTI wel een GMP+FSA toelating als aanvullend diervoeder. Het kan toegepast worden bij alle diersoorten.

ASTI bevat een hoog ruw-as gehalte (78,1 procent), de rest is 21,2 procent calcium (calciumcarbonaat en koolzuurhoudende algenkalk), 0,2 procent natrium en 0,6 procent magnesium. Daarnaast bevat het diverse aromatische stoffen en enkele technologische toevoegingen (o.a. bentoniet).

ASTI claimt dat het de onverteerbare eiwitten beter verteerbaar maakt waardoor de emissie van ammoniak sterk afneemt. Met de toevoeging van 2 kilo ASTI per ton (op droge stof-basis) in het rantsoen zou een beter welzijn van de dieren mogelijk zijn door de optimale voerbenutting, resulterend in een betere luchtkwaliteit. Oud-varkensdeskundigen Harrie Koenen en Hein Munsters in Veghel zijn de drijvende krachten achter de herintroductie van ASTI. Naast het volgen van enkele varkensbedrijven, testen ze ook op rundvee- en pluimveebedrijven. Ondertussen ligt er een subsidieaanvraag bij de provincie Noord-Brabant. Praktijkmetingen van ammoniak in de lucht of

stikstof in de urine, laten lagere gehalten zien bij het toevoegen van ASTI. Drie mengvoederbedrijven zijn betrokken (geweest) bij het produceren van proefvoerders. Agrifirm in Apeldoorn reageert dat ASTI eenmalig is gebruikt, maar dat geen onderzoeksresultaten gemeten zijn. De Hoop in Zelhem zegt dat zij interessante proeven heeft lopen met vernieuwende producten, maar dat het nog te vroeg is daarover verder uit te wijden. Franssen Gerits in Erp stelt dat zij graag meedenkt met klanten als er mogelijke oplossingen in beeld komen. In Erp twijfelen ze nog over ASTI omdat de werking richting verbetering van de eiwitverteerbaarheid (nog) niet nutritioneel kan worden verklaard.